

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 30.—
za en mesec . . . „ 2-50
za Nemčijo celoletno . . . „ 34.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 40.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ K 2-30
V pravi prejemni mesečno . . . „ 2.—

Sobotna izdaja:

Za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . „ 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostopna pettivrsta po 60 v
Izbija vsak dan izvenšči nedelje in praznike, ob 3. uri pop.

Redna letna priloga vojni rad.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Italijanska bojna črta se skrčila za tri četrtine. — Zopet 14.000 Lahov ujetih.

Glede na zadnja uradna poročila je pripomniti: Italijansko vojno vodstvo je pričelo s protinapadi, da pridobi časa. Z močnimi silami so nastopili pri Piave od izliva do Pederobba in proti krdelom, ki so prodirala proti našim krdelom, katera so prodirala iz Asiago proti Valstagni v Suganski dolini; posrečilo se jim je le, da so naše bolj počasi napredovale, a dolgo se svojih uspehov, ki jih tako pretiravajo, pač ne bodo veselili. Osredotočeni pokreti zaveznikov proti odseku Feltre-Cismon Benetke ne bodo le izsilili krajne odločbe, marveč bodo prisilili sovražnika na umik od Piave proti zahodu. Conradove čete napadajo utrjeni prostor Primolano-Lamon. Krobotinove čete stoje pred Feltre; torej že na zahodnem bregu Piave: pet italijanskih armad je že zapletenih v poraz: Dve soški armadi, armadna skupina Carnia, četrt in šesta armada. Potem, ko je padla črta pri Soči, se je zrušil odpor Italijanov pri Vidmu; hitro so naši zmajali in zrušili tilmentsko postojanko. Zdaj se bijejo v gorah. Pri Longarone 10.000, v dolini Cordevole 4000 Italijanov ujetih! Naša skupina, ki je korakala čez Agordo, se že bliža Feltre, drugemu opiralšču kotline Feltre-Belluno: temelju laških operacij v Dolomitih. Pri Vidmu so že nemške čete vzele mostišče in prerezale sovražniku vsako zvezo z dolino ob Piave. Italijanom je odprta tam le še ena umikalna črta iz Feltre v Enego (dolina Brente), od tam čez Bassano na ravan, a grozi ji že močno tista naša skupina, ki je vzela Asiago. Sovražnik se umika tudi iz Suganske doline, a ni gotovo, če vsled zanj neugodnega položaja pri Asiago in pri Vidmu more še priti na benečansko ravan.

Prav ima španski vojaški kritik Armando Gubra, ki je pisal glede na našo ofenzivo proti Italiji: Tej ofenzivi ni podobne v vojni povestnici vseh časov. Sedanji uspehi so privedli do največjega poraza v svetovni vojski. — »ABC« je pa pisal: Uspehi ofenzive osrednjih velesil proti Italiji so prekosili najdrzejše nade. Če Cadorna (takrat še ni padel. Op. ur.) ne more izvesti uspešnih protinapadov, postane lahko italijanski poraz odločilne važnosti za svetovno vojsko.

Stegemann je pisal 10. t. m. o položaju: Italijani se morejo le braniti proti sovražniku, ki jim je vedno za petami. Med preganjanjem je lahko izločil na skrajšani črti čete, ki jih na skrajšani napadalni bojni črti med morjem in alpami več ne potrebujejo. Italijani strateškega položaja ne bodo prej izpremenili, dokler ne bodo utrdili črte pri Adizi.

Med Benetkami in Verono morejo bitko le tvegati, če upajo, da razbijejo sovražno črto, na kar pa ni misliti. Položaj določa prej ko slej preganjalec, ki je naložil sovražniku strategičen jarem. Sporazum je prepozno izpoznal nevarno krizo. Italijanska armada je že izgubila toliko prostora, toliko živih sil in materiala, da je nastop Amerike že večinoma vzravnal. V tej nesrečni vojski so se Italijani gotovo slabo bili, a kakor že večkrat v tej vojski je operativna večja sposobnost vodstva in navdušenost množica vojakov odločila, kar se pojavlja v avstrijski in nemški armadi. Čim dlje traja vojska, tembolj se osredotočuje velika odločba na zahodni fronti, ki gre zdaj od Benetk do Heliporta, v kolikor ne vplivajo na konec vojske gospodarski vidiki in politični razvoj.

»Baseler Nachrichten« pišejo o vojaškem položaju: Napredovanje avstrijskih in nemških armad nudi strateško ugoden moment, da plane Conra-

dova skupina s Tridentinskega. Conrad bo najbrže napadel za hrbtom branilcev reke Piave in desno krilo 4. italijanske armade, ki se umika. Ako se posreči zveza med Conradom in Borojevičem in z 11. nemško armado na ravni Bassano in Montebelluna, si lahko usodo 4. italijanske armade predstavljamo.

»Journal de Genève« (sporazumu prijazen) pa piše: Italiji bije težka ura. Taka strašna izkušnja jo še ni obiskala. Strašna povodenj poplavlja vse dele Benečanske in grozi celemu posloju v temeljih. Zdaj ni ura za preiske, če bi bilo bolje za Italijo, da bi bila ostala nevtralna, ali naj bi se bila postavila na stran osrednjih velesil. Dejstvo je, da stoje Avstriji in Nemci, ker je izdala Italijo in jo pustili na cedilu ruske revolucije, pred vrati Lombardije. Voji osrednjih velesil, toži končno člankar nekaj tako širokoustnega sporazuma, stoji danes v Belluno, jutri pa že morabit v Treviso, Vicenci, Padovi in Benetkah!

V Rimu so italijanske oblasti zasledile vse prostore v hotelih, da nastanijo vojake in begunce. Na italijansko pozorišče je prišel angleški prestolonaslednik.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. nov. opoldne. Uradno: Pri spodnjem teku Piave se položaj ni izpremenil.

Operacije v gorah ugodno napredujejo; ujeli so tam zopet 10.000 mož.

Dunaj, 12. novembra. Uradno: Nemške čete so vzele pri spodnjem teku Piave na vzhodnem bregu mostišče Vidur. Divizije, ki napredujejo od Belluna ob reki navzdol, se bližajo Feltre.

V zadnjih dneh se je smotnemu sodelovanju naših voditeljev in čet posrečilo, da so odrezali v zadnjih dneh pri Longarone severovzhodno od Belluno italijansko vojno skupino, ki je štela toliko mož kolikor jih šteje divizija. Ujeli smo enega generala, do 10.000 mož, zaplenili veliko topov in bojnega blaga. Posebno se mora zopet pohvaliti 22. strelska divizija, katero so ojačili nemški oddelki.

Čete maršala barona pl. Conrada so potisnile sovražnika čez Castel Tesino in Grigno v Suganski dolini.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 12. novembra. Veliki glavni stan:

Krepko sodelujoče virtenberške in avstrijske čete so pri Longarone zaprle pot sovražniku, ki se je umikal v zgornjem delu doline Piave. Udati se je moralo 10.000 Italijanov. Zaplenili smo veliko topov in vojnega orožja.

Naše čete, ki so prodrle od Belluno ob Piave navzdol, stoje pred Feltre.

Ob spodnjem teku Piave nič novega.

Berlin, 12. nov. zvečer. V dolini Cordevole, zahodno od Belluno, smo ujeli 4000 Italijanov.

Italijansko uradno poročilo.

12. novembra. Od Selvio do Astico se ni večeraj nič posebnega zgodilo. Na planoti Asiago je sovražnik popoldne ponovil napad na naše črte v odseku Gallio-Monte Logara-točka 1674-Monte Meletta. V ognju naših topov in pušk se je sovražni nastop popolnoma izjalovil. Na severnem robu napadalne črte, kjer se je borba pehote ljuto bila, so naši izvedli protinapad; posrečilo se jim je, da so nekaj mož ujeli. Na ostalem delu bojne črte na gorah so se naše prednje čete v borbah z zadnjimi sovražnimi stražami povsod uspešno branile.

Na ravani, skozi katero se vali Piave, so živahno streljali.

Cesar na jugozapadni fronti.

Gorica, 12. nov. (K. u.) Cesar Karel se je peljal danes zjutraj v stan bolgarskega carja ter je ostal pri svojem zavezniku dalj časa na obisku, nato se je pa peljal z njim v operacijsko ozemlje, kjer je pregledoval ondi stoječe rezervne čete. Car Ferdinand je spremljal cesarja do Palmanove in si dal po generalštabnem načelniku baronu pl. Arzu ponovno poročati o položaju. Vladares sta sledila carjeva sinova. Po prisrčnem slovesu je cesar nadaljeval svojo pot in si danes ogledal posebno čete podmaršala barona pl. Zeidlerja, ki je svoj čas branil Gorico in doživel končno zadoščenje, d a je zopet vkorakal v Gorico. Cesar je te junake pozdravil na najprisknejši način in jim pripel na prsi podeljena jim odlikovanja. Častniki in mostvo so javljali cesarju, da jih je oprostila ofenziva težke more in da se čutijo na svezem pohodu nanovo poživljene. Oskrbovanje čet je po službi bogatih vpljenih italijanskih zalog izredno dobro. Čete so vslikale vladarju, ko se je peljal ob fronti. Popoldne se je cesar vrnil v svoj stan.

Odlikovanja cesarjevih rešilcev.

Dunaj, 12. novembra. Cesar je podelil svojim rešilcem iz smrtne nevarnosti sledeča odlikovanja: Svojemu svaku nadporočniku princu Felksu Parmskemu zlato hrabrostno svetinjo za častnike; nadporočniku avto oddelka Kurtu Firese Barta vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo; v tretjič ponovno Najvišje pohvalno priznanje ritmojstru 7. drag. p. Ivanu Grüber pl. Seelingsheim; v drugič ponovno Najvišje pohvalno priznanje stotniku ces. tir. lovcev Karlu Werkmann; Najvišje pohvalno priznanje baronu Rudolfo pl. Slatin paša. Zlato hrabrostno svetinjo so prejeli: cesarjev telesni lovec Josip Reisenbüchler, gardni inf. Miroslav Tomek, narednika Karel Blakoviti in Ignacij Jirous in tit. narednik Alojzij Pokorny, vsi trije od avto oddelka in četovodja voj. geogr. inštituta Henrik Schuhmann. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je prejel desetnik avto oddelka Josip Kraft.

Uspeh pri Longarone.

Dunaj, 10. nov. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Naše čete so zopet dosegle lep uspeh nasproti četam, ki so zaostale v gorah severno od kotline pri Belluno. Pri Longarone se je morala udati približno ena sovražna divizija z dvanaestimi topovi in z nepregledno množino bojnega blaga. S severozahoda so prodirale čete generalnega majorja Korzerja, s severozahoda deli armade maršala barona pl. Krobotina, z vzhoda in z juga so pa prodrle čete generala pehote Krausa in odrezale sovražniku umik. Posebne zasluge na uspehu so si pridobili štajerski in cesarski strelci in njim prideljeni virtemberski strelski bataljon.

Krdela maršala barona Konrada, ki so prodirala v Suganski dolini, so že prokoračila Castell Tessino in Grigno; zdaj napredujejo že v južnem delu doline. Prodiranje napreduje tudi v kotlini Belluno-Feltre. Prednje čete tistih avstrijskih krdel, ki so vkorakala v Belluno se bližajo že Feltre.

Ob Piave od morja do Susegana se ni nič novega zgodilo; pač so pa šlezjske čete Belowove armade vzele z naskokom mostišče Vidur.

Zadnje dni je bilo na bojišču slabo vreme, v gorah megleno.

Italijanski glavni stan zopet nemeščen.

Genj, 12. nov. »Matin« poroča: 80 km zahodno od postojanke pri Piave so priredili drugo italijansko obrambno postojanko, v katero so že prišle francoske pomožne čete. Sedež italijanskega glavnega stana so premestili iz Padove bolj proti zahodu.

Nemci o borbi na Benečanskem.

Berlin, 12. novembra. (K. u.) Wolff: V Italiji drži sovražnik pri spodnjem delu reke Piave dva kilometra široki odsek reke; v gorah pa zavezniški neprestano prodirajo. Dosegli so že Feltre, južno od tam so pa vzeli z naskokom

mostišče Vidur. Severno od Belluno je moralo zopet 10.000 Italijanov položiti orožje, ker so jim zvezne čete tam v ozki rečni dolini zaprle pot. Množina vojnega blaga in topov, ki tiči še v gorah, se ne more niti približno določiti. S tem, da so dosegli črto pri Piave in kraj Feltre, se je bojna črta v primeri s staro postojanko, predno se je pričela 12. soška bitka, skrčila skora za tri četrtine svoje silovite obsežnosti.

Italijanski protinapadi.

Dunaj, 11. novembra. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan: Močni protinapadi Italijanov v prostoru pri Asiagu so se popolnoma izjalovili. Neprekosljivo junaško so c. in kr. čete iztrgale na visoki planoti Sedmih občin sovražniku važne višinske postojanke. V gorah severno od tam hite naša krdela proti južnem delu Feltre.

Deli zveznih čet, ki prodirajo na ravni, so vrgli sovražnika za Piave, zavili so premagujoč izredno napore pohode proti Belluno in dosegle danes to mesto. Ti uspehi dokazujejo sposobnost voditeljev in čet, ki v vedno menjajočih se položajih hitro primerno zagrabijo z neprekosljivim napadalnim junaškim duhom.

Italijani se nameravajo umakniti za Adizo.

Bern, 12. novembra. Več italijanskih vojaških pisateljev pripravlja občinstvo na umik za reko Adizo.

Italijani izpraznjujejo Benetke.

Genj, 12. novembra. »Journal de Genève« poroča, da so Italijani pričeli izpraznjevati Benetke.

Švicarski vagoni za prevažanje čet na Italijansko.

Genj, 12. nov. (K. u.) Iz dobrega vira se poroča, da bodo porabili švicarske železniške vozove, ki so stali v pristanišču Certe v Lijonskem zalivu za prevoz živih v Švico, za prevažanje francoskih čet na Italijansko.

Ob Cadornovem odstopu.

Lugano, 11. nov. (K. u.) Vojni minister Alfieri je poslal Cadornu pismo, v katerem pravi, da ob njegovem odstopu žaluje vsa armada in cela dežela. Upa, da bo Cadorna s svojim delom tudi v bodoče koristil skupni stvari zaveznikov.

Ministrski svet v Rimu.

Lugano, 12. nov. (K. u.) Bivši ministrski predstniki Giolitti, Luzzatti, Salandra in Boselli so se udeležili predvečernjega ministrskega sveta, ki se je, kakor poroča »Messaggero«, pečal z vojaškimi in s političnim položajem. Glede na nazore so dosegli popoln sporazum.

Italijani priznavajo svoje poraze.

Bern, 12. novembra. (Kor. ur.) »Neue Zürcher Zeitung« je poročala od italijanske meje: Italijanski listi ne smejo, izvzemši uradnih poročil, nobenih drugih poročil objavljati z bojnega pozorišča. Temeljem zemljevidov pa pojasnjuje italijanski listi vsak dan potek bojev. Ne zamolči se tudi, da bodo vsled umika za Piave morali sovražnikom prepustiti še več zemlje.

Izmišljotine sporazumovega časopisja.

Dunaj, 11. novembra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Po sporazumu podkupljeni zahodno švicarski list »La Democrazia« zmanjšuje uspehe zveznih čet v Italiji, ker širi basni, češ da so avstrijski in nemški vojni poročevalci trdili, da je v ogromnem številu ujetnikov uštetu tudi meščansko prebivalstvo, ki ga je presenetila vojska. To je seveda popolnoma izmišljeno: v številu ujetnikov so izključno uštetili le neranjeni italijanski vojaki.

Naš cesar in car Bolgarov v Gorici.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Gorica, dne 10. nov. 1917.

Mračno, pusto deževno jutro je višelo nad Gorico. Pred jezuitsko cerkvijo na Travniku je stalo par avtomobi-

lov in peščica ljudi: vojaški poveljnik Gorice generalmajor Kleinschrott, okr. glavar baron Baum, grof Dandini, goriški duhovnik dr. Kobal, dr. Sorli, Reščič in Trdan s knezoškofjskim tajnikom J. Grusovinom, obletnim v masniški ornat. Poleg njih prior usmiljenih bratov p. Longin Horák in Křikava. Okoli Travnika tovorni avtomobili, pri razbiti kavarni »Central« gruča Goričanov: vse to je bilo pripravljeno za sprejem Veličanstev cesarja Karla in Ferdinanda bolgarskega. Kmalu po 10. uri so prihajali avtomobili spremstva obeh vladarjev, med njimi šef generalnega štaba pl. Arz, princ Hohenlohe, princ Zdenko Lobkovic in princ Ciril bolgarski. Ob pol 11. uri sta se pripeljala vladarja.

Po kratkem pozdravu navzočih sta se podali Veličanstvi s spremstvom v cerkev, kjer sta bila pred presbiterijem pripravljena dva črna pogrnjena klečalnika, na evangelijski strani za cesarja Karla, na epistolski strani za carja Ferdinanda. Tiho mašo je bral tajnik g. Grusovin.

V klopih častniki in ljudstvo. Na altarju ni bilo dragocenih relikvijarjev, ne rož, ne kinča, le šest sveč je gorelo in razsvetljevalo mračno cerkev. Kmalu je bilo sveto opravilo končano. Vladarja sta vstala in šla skozi špalir sredi cerkve. S smehljajem je pozdravljala cesar Karel goriške trpine. Ko sem pogledal v njegove svetlomoderne oči, sem razumel, zakaj ga vsi tako ljubimo. Da, ljubimo Te, naš kralj in gospod, ker vemo, da boš sezidal vse lepšo Gorico na razvalinah sedanje, ker vemo, da bo naš jugoslovanski narod pod Tvojim žezlom vstal k novemu življenju!

Pred cerkvijo so čakali avtomobili. Njegovo Veličanstvo se je poslovilo od navzočih gospodov in se odpeljalo z bolgarskim carjem iz Gorice na fronto. Še krepak »Živio« je zadonel v deževni dan v slovo rešitelju Gorice in cesarjev avtomobil je izginil za ogrom.

Z Dolomitov.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

»Slovenec« je poročal v št. 254 z dne 6. t. m.: »Conrad je zmagal italijansko bojno črto v Dolomitih. To dozdaj vemo, drugega nič.« Naj bo torej meni dovoljeno, tudi s te fronte, ki je od 5. t. m. naprej že daleč za bojno črto, kaj malega sporočiti.

Predvsem moram poudariti, da je bilo tudi na tej črti precej Slovencev v različnih formacijah zastopanih; bili so tu tudi vrli Bošnjaki; predvsem hrabri tirolski cesarski lovci in strelci, ki so že od početka vojske z Italijo na straži.

Dne 22. oktobra t. l. ob 5. uri 10 min. v jutro je bila spuščena iz taborišča na gor. Monte Piano (2301 m) svetilna raketa v znak pričetka akcije. Zagrmeli so naši topovi, med njimi tudi velikan 30,5 cm z vseh obližnjih vrhov in dolin ter sipali morilno točo na drugi vrh omenjene gore, kjer so bile italijanske postojanke. Nato je prišel naskok naših in nemških naskakovskih čet. Po 10. uri so pričeli prihajati na obvezovališče več ali manj težko ranjeni, katere smo spravljali z gore po žični železnici. Vseh izgub je bilo primeroma malo; med mrtvimi nisem zapazil nobenega Slovenca; ranjenega sem videl le enega mladeniča tam iz vipavske doline, a le lahko ranjenega. Da so pa Italijani imeli precej izgub, in tudi težkih, zlasti ob presenečenju z bobnečim ognjem, so pa pripovedovali ujetniki, katere so naši pod večer pripeljali v postojanko.

Naslednjega jutra ob istem času, pa so pričeli Italijani streljati na postojanke naših topov, zlasti na baterije ob trdjav. Landro, potem na žično železnico, katero so tudi uničili. Pri tem je par granat v polno zadelo tudi našo dolinsko bolniško postajo, katero so morali naši takoj izprazniti.

Tako je naše vodstvo v resnici obrnilo pozornost italijanskega vodstva na to črto, kamor je isto tudi poslalo ojačenje.

In zdaj se je pričela za Italijo tako usodna soška ofenziva. Začeli so izpraznjevati dolomitske postojanke.

Iz Rifredo, kjer je šla italijanska črta preko državne ampečanske ceste na desni breg, in kjer so stražili v bojih odreeneli Bošnjaki, so Italijani svoje postojanke umaknili za 3 km nazaj. V noči od 4. na 5. t. m. pa so morali pod pritiskom hrabro prodirajoče armade Krobatinove popolnoma izprazniti daleč nazaj v Italijo vse tu od njih zasedeno ozemlje. Povelje italijanskega vodstva na tu stoječe čete, kakor je pisec teh vrstic na obisku veličastne zopet osvojenje Kortine zvedel od italijanskih ujetnikov, se je glasilo na hiter popolnoma tih umik do mesta Belluno; tudi braniti ozir. zoperstavljanje se ne smejlo.

Tako so odšli Lahj iz enega najlepšega in največičastnejšega dela južnovzhodne Tirolske. Naše vrle in neumorne čete jih zasledujejo, ter vedno dovajajo ujetnike.

»Odšli« — sem zapisal. — Kaj še Bežali so. To značijo njih postojanke, njih bivališča in tudi ceste in pota, kjer so bežali. V postojankah — zgrajene so vzgledno in skoro nezavzetne — popustili so cela skladišča raznovrstne municije in tudi orodja in raznega, tudi dragocenega materiala. — Po bivališčih, ki so jih že prirejali za zimo, je vse razmetano; tu leže zaloge živeža, masti in olja, moke, riža in makaronov ter raznih konzerv; obuvale, obleke in perilo. Trnjeve žice, konopljene vrvi in žičnih ovir cela vretena. Tudi škropilnice za trte — najbrže za brizganje ognjev in kotle so popustili; vse iz bakra. Ob potih, kjer so odhajali, leži obleka, šotorne plachte, tornistre, dinamit, razstrelilne želatine celi snopiči, užigalne nit in dinamitni patroni, gorske palice, patroni, tudi granate itd. Na potu od sedla Tre Croci, onostran Monte Cristallo (3001 m), proti Mizurina - jezeru stoji ob potu lafeta, kje so pustili top, se še ne ve. Povsod, (v postojankah, bivališčih in ob poteh bega, leže prazne steklenice finega Chianti-vina. V resnici: nagel beg! —

Razdirati in uničevati niso mogli pri tem begu. Le most čez neko globoko vodno grapo pod Peutlesteinom proti Cortini so podminirali in zažgali in nekoliko ceste nasuli, drugega niso utegnili. Zdaj vozijo že naši avtomobili in trenski vozovi ponosno in neovirano čez za bežečimi Lahj...

Ker so Italijani zapustili Cortino, hiteli so ljudje, tudi nedorasli dečki v naša taborišča ter veselo pripovedovali, da je Cortina prosta. In naši, najprej patrolje, so odšli v mestece. Kak vsprejem! Raz hiš plapolajo zastave in zastavice, prebivalstvo s solzami v očeh objema vojake, jih gosti, povprašuje po tem in onem svojem in vsem odseva že dolgo pričakovana radost z obličja, saj so zopet rešeni tujčevega jarma.

Cortina d' Ampezzo je mal, prijazen trg, gorsko letovišče, ob dolomitski cesti iz Toblaha v Italijo. Leži v prostorni gorski dolini, obdani od snežnih velikovan; na desni ponosna Tofana (3241 m), v ozadju Monte Civita, na levi sedlo Tre Croci. Ljudstvo (2000 do 3000) — Ladini — je nemške in italijanske (lavinske) narodnosti, a zavedno avstrijsko. Le nekaj je bilo iredentov, ki pa so odšli z Italijani v odrešenje. — Tako sem slišal pripovedovati o županu, da je tudi on šel z italijanskimi vojniki ter odnesel ves občinski denar s seboj.

Ko so zasedli Italijani Cortino v pričetku vojske, so odvedli med drugimi tamšnjega župnika, oba kaplana in učitelja v Italijo. Za učitelja so nastavili nekega tridentinca. Ta je poučeval otroke le italijansko, tako, da so nemško govoriti pozabili. Tu je bil sedež več višjih poveljstev. Divizijski poveljnik je bil neki general Caputo*) (značilno ime za vso italijansko armado!) — Bog dal, da bi bila res skoraj — kaput!

Vojni kurat Peterlin.

*) Ta general je izdal leta 1916 povelje: »Vojaki, jutri morate zavzeti... popoldne bomo imeli vojaške vaje na Toblaškem polju.« — In naskočili so res, a bili so odbiti, in ujetniki so se sami norčevali ter mu klicali: »General Caputo — kaput!»

(Prip. pisc.)

Obisk St. Petra pri Gorici.

Kakor hitro mi je bilo mogoče, pohitel sem v svojo domovino, da pogledam, kakšne škode je povzročila sovražna invazija domači občini. Hvala Bogu, da sem dočakal dan vrnitve. Dolgi 15 mesecev mi je srce hrepenelo po tem trenutku, dasi sem vedel vnaprej, da bodo moje oči zrle samo razdejanje in grozote vojne vihr. Dne 2. novembra podal sem se s lahkim srcem na pot proti solnčni naši Gorici. Zvečer sem prispel v Ajdovščino, odkoder sem se drugi dan z vlakom odpeljal do Prvačine. Od tam sem jo pa udaril peš proti St. Petru. Na Volčji dragi so hiše večinoma vse porušene, le oni Andreja Nemica in Andreja Nardina sta še celi. Ravno tako je še cela hiša Turel Andreja »v meji«, kjer se je nastanil s svojo družino zidar Jožef Jarc. Na senožeti Reščiča Mihe ob cesti leže naši hrabri junaki, ki so padli pri branitvi šentpeterskih tal. Ravno tako je vojaško pokopališče tudi v pušči Klančiča Antona pri Ferligojevi hiši. Hiše v Bazari: Čermeljeva, Jarčeva in Cotičeva »pri studencu« so kar izginile. Iz Kemperlišča pod Nigričevim vinogradom zagledal sem porušeni St. Peter, iz katerega so Lahj zaman napadali Sv. Marka nad St. Petrom. Stopal sem dalje po cesti med jarki naših in Lahov. Pod Kemperliščem je železniška proga podobna velikemu jezeru. Pinja v Pristavi leži na tleh, prevrgla jo je laška granata. Z njo je izginila karakteristični znak okolice St. Petra, ki je bil znan že v davni vsem Vipavcem. Naposled zagledam Sv. Marka. Nekdaj pokrit s košatmi kostnji-maroni-sadnim drevjem in plodnimi vinogradi, kaže danes gola re-

bra proti nebu. Ne stebila, ne bilke ni na njem. Gola zemlja kaže samo razore, katere je voda izorala. Pod hribom so vse hiše porušene, edino le od Zongerjeve je videti stene brez strehe. Zadrugi dom in hiša Kmetijskega društva sta porušeni do l. nadstropja, sprednja terasa je ohranjena. Sodi v nadtalni kleti so na mestu, pokriti z ruševinami podrtih nadstropij; v spodnji kleti stoji voda meter na visoko. Posojilnična blagajna leži v pivnici, odprta od zadaj; županstvena blagajna pa v kuhinji v pritličju. Košati stari kostanj na dvorišču, star 60 let, ima okleščene vrhove. Strašno je razdejanje na trgu pred cerkvijo. Zvoniku cerkve manjka rdeči kloboč, na vzhodni strani stolpa zija velika odprtina do pod ure. Pred cerkvenimi vrati stoji kip Sv. Pavla, ki je bil na velikem oltarju. Notranja in stranska korna vrata cerkve so zazidana, dohod je mogoč edino le skozi zakristijo. Od ceste do zakristije je napravljena od zunaj cerkve kaverina, kjer se blesti napis Batteria bombard. Zakristija je še nekaj delov obhajilne mize, stopnjice na prižnico so izginile, vrata na prižnico zazidana. Zakristija ima še streho, dasi pokvarjeno. Cerkev pa je brez strehe, nje notranjščina sama razvalina. Veliki oltar je porušen, ostali štirje malo poškodovani. Oltarju Sv. Notburge manjka en steber. Iz oltarja M. B. in Srca Jezusovega manjkata kipa, ki sta bila odnešena, ker ni videti na oltarjih poškodb. Hiše na trgu so vse do tal porušene. Cesta je povišana do vrha obraskov lip, poljska železnica teče iz kaverne pri cerkvi po cesti do trga Sv. Antona v Gorici, kjer je križišče. Poljska železnica nadaljuje potem svojo pot do Rožne doline proti Ajševici. S težavo sem spoznal, kje da je stala nekda moja hiša. Stojše še stene šole, obok vrat stare Mervičeve hiše. Coroninjev grad je ves preluknjan, park popolnoma poškodovan. Vrtojbica teče po svoji stari strugi. Župnišče in hiše okoli istega so porušene, na hiši Marije Blaževe še visi napis njene trgovine. Pekova in Siličeva hiša stojita še po koncu, pa sta hudo poškodovani. V Siličevi hiši je velika zaloga municije, katero so Italijani pri svojem begu pustili. Pokopališče! Z velikim presunjenjem sem stopil na sveta tla, ki so določena večnemu počitku naših ranjkih, ki pa kaže vse grozote boja. Tri velike jame so izkopale granate. Ciprese še stoje, kameniti spomeniki so pa večinoma razbiti. Kapelice Coroninjeva, Grossova in Levičeva so porušene, Coroninjeva grobnica odprta. Italijanskih grobov je malo. Obiščem grob svojih starišev, kjer odmolim iz dna duše psalm »Iz globočine«. Nadaljujem pot proti Gorici. Hiše so hudo poškodovane, v njih so si Italijani napravili utrdbe. Hiša Černic Valentina je hudo poškodovana, podoba 13. postaje križevega pota, ki je bila na hiši, stoji sedaj na vogalu hiše Locatellijevega vrta, kamor so jo Lahj prenesli. Tam so stali 4 sodi s pitno vodo za Lahe. Polje ob norišnici ni poškodovano, samo žične ograje so ob koncu njiv. Trava na polju je nepokošena. Hiše Pepeta od Mihi in Bofulina sta bili spremenjeni v laške utrdbe, polno vreč peska leži tam okrog. Lepa mramornata miza stoji pred Bofulinovo hišo, katero so Lahj prinesli. Ob vhodu Locatellijevega vrta začenjajo rovi, ki peljejo na hrib Sv. Marka in v deželno umobolnico za mejo ob poti v polje. Laško pokopališče je napravljeno na Tomaževi njivi pri mitnici. Sprednji del norišnice je porušen, tudi notranji deli so sem pa tja precej prizadeti.

Tako izgleda sedaj, dragi občinarji, naš St. Peter. Da pri teh razmerah ni mogoče se vrniti na slepo domov, je samoobsebi razumljivo. Ni strehe, ni zavetja, sploh človeškega bivališča. Pa tudi za aprovizacijo ni še nič preskrbljeno. Bliza se pa čas setve, tedaj čas povratka vsaj delavnih moči. Poskrbeti bo treba, da pravočasno pridejo delavne moči v St. Peter in oskrbe setev. C. kr. vlada pa mora pri-skrbeti ljudem, ki so ob svojem nenadnem begu pustili vse doma, in nimajo sedaj ne živeža, ne živine, ne orodja in oprave, ne semen, skratka ničesar, vse potrebno, da vpostavimo zopet svoja gospodarstva. Preskrbeti jim bo morala primernih začasnih stanovanj, dokler ne zamorejo postaviti zopet svojih domov. Posvetovanja poklicanih blasti so se že vršila, kakor hitro mogoče se pripravi vse potrebno vsaj za povratek delavnih moči, ker družine se zenkrat še ne morejo povrniti. Ko pride čas za to, opozoril bom potem časopisja že občanarje na vse potrebno. Še nas bo obsejalo goriško solnce! Pozdravi! Vaš župan Franc Černič.

Državljanska vojska v Rusiji.

Kerenski v Gačinu. — Vojaštvo in uradništvo na strani odbora za javno blaginjo.

Iz Amsterdama, 12. nov.: »Times« poročajo iz Petrograda 10. t. m.: Kerenski je došel v sredo v Lugo, kjer se je tamošnja posadka izrekla za začasno vlado. V petek je prišel Kerenski v Gačin, kjer je posadka istotako zvesta začasni vladi. Razen tega se govori, da 'so blizu Petrograda zbrane

vladi zveste čete in da je na potu že tudi divizija iz Finske.

»Times« poročajo dalje, da je zveza železničarjev sedaj popolnoma prestopila v tabor odbora za javno blaginjo in izjavila, da se železničarji ukazom ekstremistov ne bodo več pokorili. Tudi poštni in brzojavni uradniki so ekstremistom odpovedali pokorščino. Zveza državnih uradnikov je dala svojim članom v 16. vladnih uradih nalog, da ustavijo delo in tako Ljenu in njegovim pristašem otežkočijo položaj. Državni uradniki so izjavili, da so na razpolago odboru za javno blaginjo. Večji del moskovske posadke se je izrekel za začasno vlado. Kornilov je pobegnil iz ječe in dospel v Mosvo. Govori se, da bo Rodzianko v Moskvi ustanovil vlado. Vsi zmer-ni socialisti so zapustili Smolnski zavod in se v mestni hiši pridružili odboru za javno blaginjo, kateremu načelu petrograjski župan.

Glasom neke brzovjavke, dospele v Kodanj, je sklenil glavni odbor združene socialne demokracije sestaviti socialnodemokratsko ministrstvo brez bolševikov. Le-ti so sklenili skrajni boj proti proti takemu ministrstvu.

Kaj pravijo na Dunaju.

Z Dunaja, 12. novembra: V poučenih krogih so mnenja, da sklepa, ki je bil sprejet na konferenci sovjeta, ni smatrati za pravi mirovni predlog, marveč samo kot pobudo ruski vladi, da stavi tak predlog vojujočim se državam. Kaj namerava ruska vlada storiti, doslej še ni znano. Doslej še ni došel na Dunaj niti predlog za mir, niti predlog za premirje. Glavni pogoj za mirovno akcijo sovjeta bi bil, da se položaj na Ruskem pojasni. Ni še gotovo, če se bodo mogli maksimalisti obdržati na krmilu. Ako pa se to zgodi in bi maksimalistična vlada nastopila z mirovnim predlogom, potem bo avstro-ogrska vlada nemudoma stopila v zvezo z vladami zaveznikov, da nasproti predlogu zavzame stališče.

Berlinski glasovi.

Berlin, 12. novembra. Današnji večer ni listi svare pred velikim optimizmom. »Lokalanzeiger« je mnenja, da zaenkrat osrednjima velesilama in njih zaveznikom svojim že opetovano podanim oficijelnim izjavam ni treba ničesar dostaviti.

»Voss. Ztg.« piše, da se tičejo bodoče naloge Rusije, ki jih bo imela zastopati v zvezi z osrednjima velesilama, to je obramba politične in gospodarske samostojnosti evropske celine proti angleškemu pohlepu proti svetovni vladi, celega ruskega naroda in ne samo posamezne stranke. Želimo, da se stvari na Ruskem konsolidirajo.

V Carigradu

je časopisje mirovni sklep sovjeta prijazno sprejelo, vendar dvomi, da bi imel Ljenu dovolj moči za izvršitev tega sklepa.

Amerika vzkrati predujme.

Newyork, 12. novembra. Finančni minister je uradno izjavil, da se ostanek Rusom dovoljenega predujma v znesku 325 milijonov dolarjev, t. j. 114 milijonov dolarjev, zaenkrat ne izplača.

Na Francoskem

izraža časopisje svoje veliko presenečenje in pozivlje Japonsko in Ameriko, naj pojasnijo Rusom dolžnosti, ki jih imajo nasproti francoskim kapitalistom.

Buchanan ni odpotoval.

Stockholmski listi poročajo 10. nov. iz Petrograda, da vesti o Buchananovem odhodu niso utemeljene; Buchanan je ostal v Petrogradu.

Anglija prevzame vlado na Ruskem?

»Stockholms Tidningen« priobčuje poročilo svojega dopisnika iz Haparande dne 11. novembra: Na Finskem bivajoči Angleži trdijo z vso gotovostjo, da bo v slučaju, ako bi se novi režim izprevrgel v anarhijo, vrhovno oblast na Ruskem prevzela angleška vlada.

»Morningpost« poroča, da angleška vlada sedanje ruske vlade ne bo priznala.

Odpoklic ruskih čet iz inozemstva in ententinih častnikov iz Rusije.

Kodanj, 12. nov. Kogres delavskih in vojaških svetov v Petrogradu je poslal na Francosko in Angleško brzovjavke, s katerim odpoklicuje vse v inozemstvu se boreče ruske čete. Obenem prosi, naj Anglija in Francija svoje v Rusiji služeče častnike in vojake nemudoma odpokličeta.

Odrpavili so angleške nadzornike v ruski poročevalski službi in vse angleške uradnike.

Krvav boj med Kerenskijevimi in boljševiški četami. — Kerenski j zmagovalac.

Stockholm, 12. novembra. (K. u.)

Svedski brzovjavni urad poroča: Širi se govorica, da je tukajšnje poslaništvo prejelo iz Petrograda brzovjavko, glasom katere se je vršil v bližini ruske prestolnice krvav boj med Kerenskijevimi in boljševiški četami. Zmagoval je baje Kerenski.

Kornilov vkorakal v Petrograd.

Stockholm, 12. novembra. Poročevalec c. kr. kor. urada javlja: Govori se, da je tukajšno angleško poslanstvo prejelo naznanilo, da je Kornilov vkorakal v Petrograd.

Kerenski res zmagal.

Stockholm, 12. novembra. (K. u.) Švedski brzojavni urad poroča iz avtoritativnega vira, da je Kerenski po krvavem boju v Petrogradu zmagal.

Bitka med boljševiki in četami Kerenskega.

Stockholm, 12. nov. (K. u.) Kornilov je vkorakal v Petrograd. Bitka med boljševiki in četami Kerenskega se je bila deset km od Petrograda. Boljševiki so dozdaj vladali le v Petrogradu, Kronstadtu in v Helsingforsu.

Amsterdam, 12. nov. (K. u.) Iz Haparrande: Kerenskijeva armada šteje 200 tisoč mož. V Petrogradu se bije poulična bitka.

Stockholm, 12. nov. (K. u.) Boljševiki so se razbili, Martov se je ločil od Ljenina.

Kodanjsko rusko poslanstvo ne prizna maksimalističnih oblasti.

Kodanj, 11. nov. (K. u.) Urad Ritzau poroča: Člani tukajšnjega ruskega poslanstva so včeraj soglasno sklenili, da maksimalistične oblasti v Petrogradu ne priznajo.

Nemčija ni zasedla Alandskih otokov.

Berlin, 12. nov. Glasom listov se vesti, da bi bila Nemčija zasedla Alandske otoke in Helsingfors, gola izmišljotina.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 12. nov. (K. u.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan:

S kratkim ognjenim navalom zgodaj zjutraj je uvedel sovražnik energičen delni napad, ki se je začel severozapadno od Paschendale. Bil je odbit. Čez dan se je omejevala bojna delavnost na Flanderskem na motilni ognji artiljerije, ki je postal zvečer v ozemlju Ysere močnejši.

Na ostali zapadni fronti nobenih posebnih dogodkov.

× × ×

V oktobru znašajo izgube sovražnih zračnih bojnih moči na nemških frontah 9 privezanih balonov in 244 letal, izmed katerih je 149 padlo na tla za našimi črtami, ostali pa onstran sovražnih postojank. Mi smo izgubili v boju 67 letal in 1 privezan balon.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Angleži napadli Brügge.

Berlin, 12. nov. (K. u.) Wolffov urad poroča:

V noči od 9. na 10. novembra je približno šest velikih angleških letal napadlo ladjedelnico v Brügge. Žarometi in zaporni ogenj jih je potisnil nazaj in bombe, ki so jih vrgli, niso povzročile vojaške škode. Ubila sta bila dva belgijska prebivalca.

Kriza v francoskem letalstvu.

Iz Berna, 12. novembra: »Depeche de Toulouse« priobčuje razpravo nekega letalca, v kateri pravi, da je francosko letalstvo zašlo v krizo. Aparati niso več prvovrstni in veliko letal je treba po 20urnem poletu izločiti.

French o nevarnosti nemške invazije.

Iz Berna poročajo 11. novembra, da je lord French na zboru prostovoljnih šofersjev izjavil, da je nemška invazija na Anglesko prav zelo mogoča in da je treba biti pripravljen na vse.

Dnevne novice.

+ Izjava. Na predlog gosp. župnika Pavšiča je občinski odbor na Turjaku v svoji seji dne 3. novembra t. l. sprejel soglasno sledečo resolucijo: Občinski odbor z veseljem pozdravlja izjavo našega knezoškofa dr. Jegliča in vseh slovenskih političnih strank z dne 15. septembra 1917, tikajočo se državnozbornske deklaracije jugoslovanskega kluba z dne 30. maja t. l., mirovnega stremljenja sv. očeta Benedikta XV. in našega presvetlega cesarja Karla I. s pristavkom, da se ta izjava priobči v obeh slovenskih dnevnikih, se o tem obvesti jugoslovanski klub in prevz. knez in škof. — Zgonc, župan.

Iz Št. Lenarta nad Laškim: Predsedniku Jugoslovanskega kluba na Dunaju je došla sledeča izjava:

Odbor občine Sv. Lenart nad Laškim se v imenu prebivalstva cele občine Sv. Lenart nad Laškim z navdušenjem pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 za združenje jugoslovanskih v samostojno in neodvisno državo pod habsburškim žezlom, Ravnotako se iskreno

no pridružuje blagim prizadevam sv. Očeta, da se čim prej konča strašna vojska med narodi in sklone trajen, pravičen in časten mir. — Županstvo občine Sv. Lenart nad Laškim, dne 1. novembra 1917. Župan: Anton Jančič. Svetovalec: Janez Slokan. Podpisi odbornikov.

+ Leonova družba. Za leto 1917 bodo člani razen »Časa« prejeli še dve knjigi: 1. Gruda, ki umira. Roman R. Bazina; prevel dr. Izidor Cankar. 2. Jezikoslovni spisi P. Stanislava Škrabca. Knjigi sta že dotiskani in bosta razposlani začetkom decembra. Člani, ki še niso poravnali članarine (6 K) za leto 1917 bodo knjige prejeli šele potem, ko plačajo zaostalo članarino. Leto 1918 bo Leonova družba razen »Časa« izdala vsaj dve knjigi: Spisi P. S. Škrabca se bodo nadaljevali. Za leposlovno knjižnico se pripravlja roman zelo aktualne vsebine. V tisku je IV. zvezek Kosovega Gradiva za zgodovino Slovencev.

+ Slovensko časnikarstvo. Opozicija v narodni napredni stranki bo začela te dni izdajati svoj tednik »Domovina«. List izide v založbi »Tiskovne zadruge« v Ljubljani, ki izdaja sedaj leposlovno revijo »Ljubljanski zvon«. — V soc. demokratiški stranki je dobila vso moč v roke mednarodna struja, ki se je zadnje čase polastila tudi strankinega glasila »Napredek«. Opozicija, ki ni zadovoljna s sedanjim tokom in stoji na stališču jugoslovanske deklaracije, namerava izdajati svoj lasten tednik.

— V spomin dr. Janeza Ev. Kreka je priredila hrvatska katoliška mladina Reke in Sušaka v nedeljo v dvorani frančiškanskega samostana na Trsatu »Krekovo večer«. Ves čisti dobiček je namenjen za povzdigo dr. Krekovega spomenika.

— Smrt za domovino. Neizprosna usoda je znova posegla v naše vrste. Iztrgala nam je iz naša srede Antona Jernejčiča, narednika pri oddelku strojnih pušk, Slovence iz Unca pri Rakeku. Na čelu svojega oddelka se je zadet od sovražne granate dne 24. oktobra popoldne zgrudil mrtev v sovražnem strelskem jarku na Žibel vrhu nad Tolminom. Ze četrto leto je neprestano stal v prvi bojni črti kot pravi vojak in junak. Kdo ni čislal in cenil njegove hladnokrvnosti in neustrašnosti v najtrših bojih, prezirajoč vsako nevarnost? Njegove junaške prsi sta krasili dve veliki in mala srebrna hrabrostna svetinja, od svojih predstojnikov je znova predlagan v najvišje odlikovanje. Zapustil si nas, dragi Anton, za teboj žaluje tvoja mati in sestra, tvoji tovariši in domovina, katero si tako ljubil in branil do zadnjega zdihljaja! Večen ti spomin! Počivaj v miru!

— Volitev župana v Novem mestu. Iz Novega mesta: Naš župan g. Karel Rosmann se je kakor že znano, vsled prevelike nervoznosti dne 15. avgusta t. l. županstvu stolu opovedal in pripovedoval, da se bo preselil v Ljubljano. Vsled tega se je vršila volitev novega župana dne 29. oktobra t. l. in občinski odbor je izvolil županom zopet starega g. Karel Rosmanna in ta je z ozirom na dejstvo, da ni več nervozen ter da ne gre v Ljubljano, izvolitev z največjim veseljem sprejel.

— 25letnica pl. Sočebrena. Dne 12. t. mes. je minulo 25 let, kar je umrl slovenski vojskovodja Komel pl. Sočebren.

— Obletnica smrti Sienkiewicza. Dne 15. t. m. preteče leto, kar je umrl v Švici svetovnoznani poljski romanopisec Henrik Sienkiewicz.

— V deželno komisijo za ogradne operacije je imenoval pravosodni minister dvornega svetnika Jožefa Pajka, višje deželno sodne svetovalec dr. Martina Traverja, Jožefa Hauften in Rudolfa Persche, za namestnike višjega dež. sodnega svetovalec Henrika Sturm in deželno sodnega svetovalec Franca Milčinski.

— Oglasil se je iz ruskega ujetništva iz Minska Matija Pečnik ali Pevenčan iz Bodovlj pri Škofji Loki, in to šele čez 30 mesecev. Zadnje pozdrave je poslal iz Karpatoj maja 1915. Bog daj, da bi se kmalu videl!

— Iz ruskega ujetništva se je oglasil po dolgih 27 mesecih vojak Jožef Vidmar iz Begunj pri Cerknici. Nahaja se v Pibiriji in piše, da je zdrav in da se razmeroma dobro počuti.

— Jugoslovanska književna revija pod naslovom »Književni Jug« prične izhajati v Zagrebu. Sodelovali bodo pri tem listu hrvatski, slovenski in srbski pisatelji in umetniki. Letna naročnina znaša 14 K. — Naroča se v Zagrebu, Vodnikova ulica 6.

— »Srbski List«. — »Le Journal Serbe«. V Ženevi je pričel pod gornjim naslovom izhajati dnevnik. Urednik je Borislav S. Minić.

— Promet zasebnih vojnopoštinih zavrtkov za vojnopoštne urade šteje: 2, 55, 136, 178, 188, 197, 218, 221, 223, 224, 238, 277, 294, 307, 316, 369, 386, 395, 399, 401, 409, 431, 432, 437, 464, 500, 511, 512, 517, in 613 je ustavljen. — Promet zasebnih vojnopoštinih zavrtkov je pod obstoječimi pogoji dovoljen tudi za vojnopoštne urade št. 472, ustavljen pa je nasprotno za vojnopoštne urade šteje 95, 392, 393, 407, 461, 522, 526, 633 in 641.

— Neverjetno — pa resnično! Te dni se je zgodilo to-le: Na prodaj je bil slab konj, prodajalec in kupec sta ga nazvala »kramp«; dogovorjena kupnina je znašala 800 K, reci in beri osemsto kron. Kupec je pregnal konja na neko dvorišče. Splošen halo, kot je navada v Ljubljani pri Figovcu. »Kramp« je bil prodan za 830 K. Nedavno pa so modri gospodje spoznali tega »krampa« za sposobnega in plačali zanj 3600 (reci: tritisočsto) kron kupnine. Samo v vojni!

Ljubljanske novice.

Ij Konferenca »Sodalitatis« za mesto Ljubljana se vrši v četrtek, dne 15. t. m., popoldne ob 5. uri v kn. šk. palači.

Ij Društvo za varstvo vajencev v Ljubljani znova opozarja na ustanovitev Vajeniškega doma. Velike ovire, ki so nastale pri ustanovitvi v sled vojnih razmer, so delo nekoliko zavlekle. Zato znova vabimo, da se priglasiyo vajenci, ki bi želeli biti sprejeti v Vajeniški dom. Prav tako prosimo mojstre, da na naslov »Uprava Vajeniškega doma« Komenskega ulica 12, sporočajo, če želijo vajencev.

Ij Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani je izročila mestnemu magistratu 100 K, katere je daroval g. deželni glavar goriško-gradiščanski msgr. dr. Alojzij Faidutti v spomin dr. Jan. Ev. Kreka za ljubljanske reveže.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Alojzij Knipic, pisarniški sluga na južni železnici, 57 let. — Kamilo Kastrin, 4 mesece. — Jan Mazur, topničar. — Antonio Dagrana in Luigi Gussumai, laška pešca, vojna ujetnika. — Josip Novak, sin kontoristke, 2 leti. — Valentin Hohn, vodja knjigovoznice, 74 l. — Sestra Rafaela Ana Mirt, usmiljenka, 42 let. — Lina Siegel, hči železniškega ključarja, 20 ur. — Matija Rožanc, bivši čevljar, 72 let. — Ana Roethel, zasebnica, 81 let. — Josip Zupančič, bivši premožar, 54 let.

Ij Rdeče vino — rdeča kri. Prejeli smo s prošnjo, da v pojasnilo priobčimo: V nedeljo zvečer je bila v Anžičevi gostilni večja družba fantov. Ko jim je vino preveč zašlo v lase, je bil Pavel Strgulc precej dobre volje, nakar so drugi, med njimi tudi Friderik Švigelj, zahtevali, da naj molči. A on se je postavil, da za svoj denar lahko pije. Ko so se prepirali nadalje, izjavi P. Strgulc, da bo šviglja na kolenu prelomil. A Švigelj prime za liter in hoče z njim udariti Strgulca, a mu eden iz družbe potegne liter iz rok. Potem se napoti Strgulc domov, a zunaj na dvorišču se snideta s Švigeljnom; nekoliko časa se prepirata, nakar sune Švigelj Strgulca trikrat s pestjo v obraz, Strgulc pa potegne nož in sune z njim Šviglja.

Ij Špeh za III. okraj. Stranke III. okr. prejmejo špeh v sredo, dne 14. t. m., in v četrtek, dne 15. t. m., na Poljanski cesti št. 15. Določa se ta-le red: V sredo, dne 14. t. m., popoldne od ene do dveh štev. 1 do 200, od dveh do treh št. 201 do 400, od treh do štirih št. 401 do 600. V četrtek, dne 15. t. m., dopoldne od osmih do devetih št. 601 do 800, od devetih do desetih št. 801 do 1000, od desetih do enajstih št. 1001 do 1200, popoldne od dveh do treh št. 1201 do 1400, od treh do štirih št. 1401 do konca. Vsaka oseba dobi pol kilograma; kilogram stane 8 K 80 vin. Poleg nakazil za mast je treba prinesiti tudi mesečne maščobne izkaznice.

Ij Meso na rumene izkaznice C št. 1 do 1300. Stranke z rumenimi izkaznicami C šteje 1 do 1300 prejmejo sveže preščiče meso v sredo, dne 14. t. m., popoldne, v cerkvi sv. Jožefa, Določa se ta-le red: od pol dveh do dveh št. 1 do 200, od dveh do pol treh št. 201 do 400, od pol treh do treh št. 401 do 600, od treh do pol štirih št. 601 do 800, od pol štirih do štirih št. 801 do 1000, od štirih do pol petih št. 1001 do 1200, od pol petih do petih št. 1201 do 1300. Ena oseba dobi četrtil kilograma, dve osebi pol kilograma, tri in štiri osebe tri četrtil kilograma, pet in šest oseb 1 kilogram, sedem in osem oseb en in četrtil kilograma, več oseb poldrug kilograma. Kilogram stane 4 K.

Ij Sveža repa za zavode in gostilničarje. Mestni aprovizacijski urad naznaja, da oddaja repo zavodom, gostilničarjem in posebno v večjih množinah. V ta namen se je treba zgledati takoj na Poljanski cesti št. 13/l. Pri večjih oddajnih množinah je cena sorazmerno manjša.

Ij Sveža repa na rumene izkaznice C št. 961 do 1200. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 961 do 1200 prejmejo svežo repo v sredo, dne 14. t. m., popoldne, na Poljanski cesti št. 15. Določa se ta-le red: od dveh do treh št. 961 do 1040, od treh do štirih št. 1041 do 1120, od štirih do petih št. 1121 do 1200. Vsaka oseba dobi 10 kg. Kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče.

Ij Sveža repa. Mestna aprovizacija opozarja vse, ki se hočejo preskrbeti z repo, naj se zgledajo takoj v uradu na Poljanski cesti št. 13/l., da dobe nakazila. Pozneje se ne bo mestna aprovizacija z dobavljanjem repe nič več bavila.

Ij Kolo ukradeno. Sinoči je bilo izpred Florijancičeve trgovine v Šelenburgovi ulici ukradeno Brennabor-kolo, ki ima št. 781512. Kdor bi mogoče kolo zasledil, naj to naznani policiji.

Ij Našla se je v Židovski ulici proti trgovini Kanc svota denarja. Kdor je izgubil, naj se zgleda v zakristiji pri č. oo. frančiškanih.

Delegacije.

Danes v večerni seji bo izvolila poslanska zbornica delegate, ki se sestanijo k zasedanju na Dunaju dne 3. decembra. To zasedanje delegacij bo izredne važnosti v notranje- in zunanje-političnem oziru. V parlamentarnih krogih so mnenja, da namerava vlada izsiliti odločitev o poljskem vprašanju potom delegacij. In s tem bo načeta celavsta tudi drugih vprašanj, med njimi tudi našega »biti ali ne biti«. Vse zbornične stranke se pripravljajo, da odpošljejo na to važno politično torišče svoje najboljše može.

Delegate volijo poslanci posameznih kronovin po gotovem kompromisnem ključu. V »Českem svazu« je bilo zadnje dni sprožena misel, naj volijo delegate posamezne narodne skupine, da se prične z uvodom realizacije deklaracijske ideje. Poslanska zbornica voli 40 delegatov, gosposka pa 20. Zadnje volitve v poslanski zbornici so se vršile 13. listopada 1913. Izmed 40 delegatov poslanske zbornice je bilo v zadnjem zasedanju 21 Slovanov in sicer 8 Čehov, 7 Poljakov, 2 Slovence, 2 Ukrajince, 1 Hrvat, 1 Srb. Nemcev pa 16. Trije so bili Romani. Predsednik je bil Poljak dr. Leo. Po dogovoru pripade sedaj predsedstvo Nemcem, ki kandidirajo Doberniga.

Slovenski delegati so bili: Za Štajersko: dr. Anton Korošec. Po dogovoru dobe sedaj ta mandat nemški krščanski socialci. Slovenci ostanemo topot tu brez zastopstva.

Na Goriškem je bil delegat v prejšnjem zasedanju Italijan dr. Bugatti. Po dogovoru — če ga bodo Italijani držali — bi moral biti sedaj izvoljen Slovenec. Nevarnost za nas pa je, da nas Lah preglasujejo, ker imajo oni 3 glasove, mi pa vsled izpraznjenega dr. Gregorinovega mandata le 2.

Na Kranjskem je bil izvoljen za delegata dr. Ivan Šusteršič, ki pa je prepustil delegacijski mandat pokojnemu dr. Janezu Kreku.

Na Koroškem preje nič, sedaj tudi nič.

Istro je zastopal dr. Matko Laginja, sedaj bi prišel na vrsto Italijan.

Dalmatinski delegat je bil Srb dr. Baljak.

Trst je zastopal italijanski soc. demokrat Pittoni.

Tako bomo imeli sedaj Jugoslovani tri delegate, katere bodo izvolile Kranjska, Goriška in Dalmacija.

Razna poročila.

Velikansk mirovni shod na Dunaju. — Navzočih 50.000 ljudi.

Dunaj, 11. novembra. (Kor. ur.) V veliki dvorani koncertnega doma se je vršil danes socialnodemokratični demonstracijski shod za mir, katerega se je udeležilo 50.000 oseb. Govorili so poslanci dr. Ellenbogen, Domes, dr. Renner in dr. Adler. Sprejeta je bila resolucija, naj se čim prej sklene mir.

Sklicanje bosanskega sabora.

Sarajevo, 12. nov. Upajo, da se kmalu skliče bosanski sabor. Verjetno je, da v kratkem odpotujejo v ta namen na Dunaj dr. Josip Sunarić, Danilo Dimović in Šerif Arnautović, da konferirajo s skupnim finančnim ministrom glede eventualnega sklicanja.

Holandska Bela knjiga.

Haag, 12. nov. (K. u.) Tukajšnji korespondenčni urad poroča, da v kratkem izide Bela knjiga o vprašanju peska in prod. Razen tega bo ministrstvo izdalo Belo knjigo o dopustitvi trgovskih ladij v nizozemsko pravno ozemlje.

Northcliffe zrakoplovni minister.

Rotterdam, 12. nov. (K. u.) Observer poroča, da bo Northcliffe po svoji vrnitvi iz Amerike imenovan za zrakoplovnega ministra.

Japonci o novi ameriško-japonski pogodbi.

Rotterdam, 12. novembra. (K. u.) »Times« poročajo iz Tokija 10. t. m.: Novo pogodbo z Združenimi državami so sprejeli v Tokiju zelo hladno. Mnenje večjih listov je različno. Tudi opozicijsko časopisje se vzdržuje podrobnejše kritike. List »Asaghi« izraža svoje zadovoljstvo nad pogodbo, posebno zato, ker Amerika priznava, da so japonski interesi na Kitajskem znatno

večji, nego so običajno v zvezi z neposrednim sosedstvom. List pa obžaluje, da pogodba ne omenja posebnih odnosov Japonske s Santungom in Tientsinom.

Dva milijona vojnih ujetnikov na Nemškem.

Berlin, 12. nov. (K. u.) Listi poročajo: Vsled uspehov v Italiji je število naših ujetnikov prekoračilo rekordno številko dveh milijonov. To število obsega le tiste vojne ujetnike, ki so v naših ujetniških taborih po dolžnosti vpisani. To število ne obsega tistih ujetnikov, ki jih prevažajo, ki se nahajajo v etapskem ozemlju, v kverantenah, tisti, ki so odpadli po zamenjavi ali vsled smrti, kakor tudi tisti, ki se nahajajo v rokah naših zaveznikov.

Novi namestnik državnega kancerja.

Berlin, 12. novembra. Wolffov urad poroča: Cesar je imenoval kraljevega vrtneberskega tajnega svetnika Friderika pl. Payer za namestnika državnega kancerja in mu podelil značaj pravega tajnega svetnika z naslovom ekselencen.

× × ×

Friderik pl. Payer je bil rojen 12. junija 1847 v Tubingah; učil se je najprej bogoslovja, nato se pa posvetil pravnim naukom. Leta 1871. se je naselil v Stuttgartu kot odvetnik. Na politično poprišče je stopil leta 1877. ter bil to leto prvič izvoljen v državni zbor, katerega član je ostal do danes. Leta 1894. je bil izvoljen tudi v vrtneberski deželni zbor. Leta 1895. je bil izvoljen za zborničnega predsednika ter ostal na tem mestu do 1912. Deželni knez mu je podelil Friderikov red in z njim osebnostno plemstvo. Ob izstopu iz deželnega zbora je bil imenovan za pravega tajnega svetnika.

Socialistično časopisje označuje to imenovanje za resnično pridobitev.

Album razrušene Gorice in različne razglednice podrtih Gorice. Velika zaloga umetniških kart za 15—18 in 20 K za 100 komadov. Naročila se prosijo na naslov: **ANTON PFERTOT, Gradec, Roseggerhaus**

Pridna in poštena

prodajalka

mešane in manufakturne stroje 1500 službe v mestu ali pa kje na deželi in sicer najraje s hrano v hiši. Poizve se v trgovini »Ziberte« Prešernova ulica.

Iščem

žagarja

za žago z dvema reziloma ter cirkularko. Tam se kupi **dinamo-stroj** za električno luč od 12 do 20 žarnic. **Franc Štular**, lesni trgovec, Prezrenje, p. Podnart.

Kupi se dobro ohranjen

glasovir

Kje, pove uprava lista pod št. 2934.

Jožef Jug

plesarski in likarski mojster

Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča cenj. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna in točna postrežba. Jamčim, da delam samo s pristnim firnežem.

I. naravni

JABOLČNIK in TEPKOVEC

v vsaki množini najceneje, tudi fina štajarska vina. **Fran Wildner, Gradec, Annenstraße št. 61.**

Kupim dobro posušene, snažne in zdrave

olupke jabolk in hrušek

po 2 K, **prešenine** (katere se morejo tudi v slabem vremenu na podih i. t. d. sušiti) pa po 80 v kg. Cenjene ponudbe, z navedbo množine in vzorci, se prosijo na tvrdko **FRAN KOS, Ljubljana, Sodna ulica 7.**

Bencin motor

6—8 HP v popolnem dobrem stanu prodaja **Fran Škafar, Rimska cesta 16, Ljubljana.** Ravno tam se sprejme več

mizarjev.

Prazne vreče

vsake vrste, **ruhe gobe**, kumno, janež in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini in plačuje po najvišjih dnevnih cenah firma:

J. KUŠLAN, KRANJ, Gorenjsko. 2089

Stare rabljene stroje,

tudi polomljene, kupuje za primerne cene

Prevzema tudi vsako popravilo poljedelskih strojev pod polnim jamstvom. **Fran Zeman, Selo-Moste, št. 29.** 2839

Dobri brivski in lasestrižni aparati

La britev iz srebro-jekla K 3-50, 4, 5; varnostni brivski aparati, poniklani K 3, 5, zn. »Perfekt« s 6 rezili K 16, 20; dvo. rez. rezila tucat K 5, 6. La lasestrižni aparati K 11, 12. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založnik **JAN. KONRAD**, izvozna tvrdka, Brux št. 1755, Češko. 111

Korke

rabljene a vendar ne prelomljene, tudi nove, vsako množino po najvišjih cenah **A. Landskroner, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 39.**

HIŠA naprodaj

Poizve se pri pri šentpeterskem g. ka-planu **Ed. Simnicu.**

Potrjim srcem naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni, edini sin

Ivan Zorko Vodopivec

enoletni prostovoljec

v 18. letu svoje dobe včeraj ob 5. uri popoldne ponesrečen od ročne granate v Gospodu zaspal.

Kamnje na Goriškem, 10. novembra 1917.

Janko in Viktorija Vodopivec. nadučitelj, starši.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je naša sestra in teta, gospa

Marija Jelovčan

posestnica in gostilničarka

danes po kratki mučni bolezni, v 66. letu svoje starosti, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, Bogu vdano preminula.

Pogreb rajne se vrši v sredo zjutraj ob 8. uri na starološko pokopališče.

Maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Stara Loka, 12. novembra 1917.

Žalujejo ostali.

Ljudska posojilnica reg. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani sprejema prijave na sedmo 5% avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5½% amortizacijsko državno posojilo **K 91.54.** II. davka proste 5½% dne 1. avgusta 1926 vračljive državne zakladnice **K 94.—.**

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmejo v **brezplačno** shrambo in upravo.

Podpisujte 7. avstrijsko vojno posojilo!

I. 5½% amortizacijsko državno posojilo po **K 92.—**, odšteveni enomesečno obrestno bonifikacijo torej po **K 91.54;**

II. 5½% dne 1. avgusta 1926 povračljivi državnozakladni listi po **K 94.—**

Prijave sprejema po originalnih pogojih oficijelno subskripcijsko mesto

Kranjska deželna banka v Ljubljani.